

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . 3 „ — „
Negyedévre . . . 1 „ 50 „
Egy óra . . . — „ 50 „
Egyes szám ára 5 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
(Nádoosy-féle ház)
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként háromszor: **kedden, csütörtökön és szombaton.**

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény intézendő.

Kéziratok vissza nem adatnak

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek föl

Egyes számok kaphatók:

Weldinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér). Hochrein József és fiai (Széchenyi-tér). Köszl János (fő-tér), Bühmánó (fő-utca) papir- és könyvkereskedéseiben

A nagybányai beszéd.

Pécs, augusztus hó 8.

Magyarország miniszterelnöke vasárnap Nagybányán megnyilatkozott választói előtt s beszámolt az eddigi eredményekről és vázolta a jövő feladatait. A multa nézve az egyházpolitikai javaslatokat olyanokul tüntette fel, mint a melyek által a kormány és pártja a politikai következetességnek kétségbevonhatatlan példáját szolgáltatva. Valóban szinte bántó az a föltevés a miniszterelnök részéről, hogy ennek a kijelentésnek komoly voltát az ország polgárai el is fogják hinni, mert ehhez a politikai egygyűségnek oly nagy foka lenne szükséges, minőt még a legegyszerűbb választó polgárról sem lehet sértés nélkül föltételezni.

A politikai következetességnek valóban pártját ritkító példája, hogy ez a párt és a belőle alakult kormány, mely tizenhét éven keresztül állhatatosan leszavazta a vallásszabadság és polgári házasság behozatala iránt évről-évre előterjesztett ellenzéki indítványokat, mely még a legutóbbi választások idején is a hercegprimás intencióhoz képest ígerte az egyházpolitikai kérdések megoldását, az egyszer frontot változtatva az eddig leszavazott elveket írta zszlájára s mint saját eszméit vitte keresztül. Ebben a kérdésben nem a kormány s az azt támogató párt szolgáltatva a politikai következetesség példáját, hanem a közjogi ellenzék, mely bár bőven tudta, hogy a kormány nagy szabadelvű átvedlése csak hatalmi kérdés, bár épen e kérdésben kedvező alkalma lett volna a kormánybuktatásra és a politikai korrupció rendszerének szétrobbantására, mégis támogatta a javaslatokat, mert az azokban lefektetett elveket már régen a magáénak vallotta s azok megvalósítása iránt épen a mai kormánypárt ellen már évtizedeken keresztül küzdött.

A jövő feladatait illetőleg a közigazgatás államosítását mondta elkerülhetlennek a magasabb állami érdekek megóvása s feladatok teljesítése végett. Régi, szinte elkopott thézis ez, de igazi tartalmat a miniszterelnök sem tudott beleönteni.

Ha Magyarországon, különösen az utóbbi pár évtized alatt, sűrűn fordultak volna elő oly esetek, hogy az autonom közigazgatási organumok a központi kormány rendeleteinek végrehajtását megtagadják, akkor még értenők a kormány ezen frázisát, de a valóságban az állami adminisztráció egyáltalán nem akadt meg azon, hogy törvényhatósági vagy községi közegek voltak annak végrehajtói s a közigazgatás bajainak főforrása épen abban rejlett, hogy a központi kormányzat mindig szemet hunyt a közigazgatási tisztviselők visszaélései előtt egy föltétel alatt, ha t. i. ezek a választásoknál a kormány malmára hajtották a vizet. Épen ott volt tehát a közigazgatásban a legnagyobb baj, a hol az autonom tisztviselők nagyon is kormánypártiak voltak, mert ezeknek nem kellett tartaniok a kormány ellenőrzésétől. Mert hiszen a kormánynak elég törvényes eszköz áll rendelkezésére, hogy azt a törvényhatósági tisztviselőt, ki az állami érdekeket veszélyezteti, a rá rótt feladatokat nem teljesíti, felelősségre vonja: ott van a csaknem teljhatalmu főispán, mint a kormány bizalmi embere, ki felfüggesztheti az egész tisztikart, ott van a fegyelmi eljárásban mint utolsó és legfőbb bíró maga a belügyminiszter, üres frázis tehát az, hogy az állami feladatok autonom közegekkel nem teljesíthetők.

Abban teljesen egyetértünk a miniszterelnökkel, hogy a közszellem tisztasága adja meg az adminisztráció rendezettségének valódi képét, mert ebből logikai szükségszerűséggel folyik, hogy az adminisztráció rendetlen fog maradni akár kinevezett, akár választott tisztviselő teljesíti azt, ha a közszellem van megmetyelvezve, ha a haszonlesés, az eltussolás, a gyöngék elnyomása képezi az uralkodó elvet, már pedig mindennek föloldásában a kormány a hibás.

Tessék a kormánynak vasmarokkal gyakorolni ellenőrzési és fegyelmi jogát és példásan büntetni saját korteseit is, ha azok, mint autonom tisztviselők rossz fát tettek a tüzre, majd lesz rendezett közigazgatásunk autonomia mellett is.

Csakhogy a kormánynak nem ez kell, bár

megszokott s a miniszterelnök által Nagybányán is tulságosan hangoztatott őszinteségével ezt vallja is az államosítás céljának. A tulajdonképeni cél a kormány mindenhatóságának minél szélesebb körben való kiterjesztése, hogy kortesszolgálatokra kényszeríthesse a közigazgatás azon közegeit is, kik mindenben pontosan teljesítik köteleességeiket, a kiknek tehát tussolásra, kormányi elnézésre nincs szükségük s így addig, míg egész existenciájuk nincs a kormány markába letéve, függetlenségüket megőrizni elég merészek.

Ez a célzat elég világosan kirí a nagybányai beszédből, hol a junktim-követeléseket teszi nevetésessé. No már, ha a kormány célja nem a fentvázolt hatalmi túltengés, hanem a közigazgatás igazi rendezése, akkor mi állhat utjában annak, hogy az államosítással egyidejűleg lépjenek a kormány hatalmi visszaéléseit korlátozó garanciális törvények: a választási törvény revíziója, a tisztviselők szolgálati pragmatikája stb?

De a kormány az államosítás által csak egy föltétlenül hódoló rabszolgahadat akar teremteni ott, a hol eddig — elvéve bár — de mégis akadt önértetes ember, ki a törvényre támaszkodva a hivatalos kötelességen túl mindenféle befolyásolásra nem engedte magát felhasználni.

Külföld.

Az elnökgyilkos Caserio édes anyához a következő levelet intézte:

Kedves anyám! Ezen soraimmal közlöm, hogy a lyoni törvényszék halálra ítélte. Azért, kérlek anyám, ne tarts engem közönséges gyilkosnak, mert én nagy tettet műveltem. Sándor atyának látogatását köszönöm, de gyónni nem akarok. Még egyszer irok.

Caserio anyja levelet intézett Carnotné asszonyhoz és hivatkozva nagylelkűségére, kéri, hogy eszközölje ki fia fölmentését.

Caseriót augusztus 16-án végzik ki a lyoni fogház közelében. A kivégzés korán reggel lesz. Caserio nem adott be felelőbejelentést a törvényszék ítélete ellen s az erre kitűzött három napi határidő már lejárt.

A „Pécsi Figyelő“ tárczája.

Egész élttem . . .

Egész élttem csak búbanat,
Semmi sem ad vigaszt nekem,
Messze szállott az örömöm,
Csak a bánat maradt velem.

Egész élttem csupa sirás,
Mérő bánat, kin s gyötörtem . . .
H:jh Istenem, a világon
Minek is van a szerelem? . . .

Sírtam én már nagyon sokat,
Kiapadtak hő könyveim,
Sirassa hát a hegedű
Tovább, az én — keserveim. . . .

Horváth Sándor.

Uborka szezonban.

A napokban, mikor épen a legbuzgóbban fogdostam a fiemei cápákat és buktattam meg exotikus kormányokat, valaki kopogtatott ajtómon. Be sem várva, míg én kényelmesen elkiáltom magam, hogy: „szabad“, az illető belépett. No, gondoltam magamban, ez aligha lesz ugynevezett „lapunk barátja.“ Azok sokkal szerényebben szoktak megjelenni.

— Nem tudom jó helyen járok e? Az x— hirlap szerkesztőségét keresem.

— Méltóztassék helyet foglalni. Ez az. Mivel szolgálhatok?

— Én Fernandó Sanchó Bolivarío hidalgó di hispanida del Mócsingó vagyok, a bolíviai „Hir kolump“ szerkesztője, az angol „Times“ spanyol osztályának főmunkatársa, az arany papucs rend lovagja . . .

— Ah! uraságod tehát örült spanyol, azaz pardon, spanyol nemes és hirlapíró kollega. Nagyon, de igen nagyon örvendek. Én Schtiglicz Joachim az x— hirlap munkatársa, az „Otthon“ és „A hirlapírók nyugdíjintézeté“ nek választmányi tagja vagyok.

A spanyol nemes kollega kényelmesen elhelyezkedett egy karosszékben. Hosszu, pipaszár lábait kinyújtotta, óriási nemez kalapját széke alá tette és hegyes szakálát simogatva nézett reám.

— Kollega ur talán a bolíviai forradalom elől menekült?

— Bolíviai forradalom? Sohasem voltam Bolíviában. Azaz pardon: sohasem volt Bolíviában forradalom.

— Pardon! éppen most készítettem el az „eredeti táviratot“ a forradalomról.

Huh! most majd elárultam magam. Nem szeretném, ha most ez az örült spanyol elmenne ellenfelünkhöz, az „Y— Rikoltó“-hoz és elárulná, hogy mi az „eredeti táviratot“ itt készítjük a szerkesztőségben. (Pedig hát ez ugy van mindenütt.) És hozzá milyen szépen írtam meg:

„Forradalom Bolíviában.“ (Eredeti távirat saját tudósítónktól.) A forradalom itt már napok előtt kiütött. A felkelők mindinkább tért hó-

dítanak. A kormány csapatai és a felkelők közt véres összeütközés történt. Sok halott és sebesült borítja a csatatér. Az anyák és gyermekek szívszagató kétségbeeséssel keresik a holtak közt hozzátartozóikat . . .“

És ez most ezt mind tönkre tehetné.

— Kollega ur régen eljött már Bolíviából? — kérdém.

— Három hónapja.

— És meddig szándékozik itt maradni?

— Még két hóig.

— Tanulmányutra jött?

— Igen.

— Ki vezeti most a szerkesztőséget?

— Segédszerkesztőm.

— Ha szabad kérnem, hány tagból áll a szerkesztőség?

— Egy tagból.

— E-e-egy? De hát mit végez ez?

— Mit végez? Hát először is hírek után szaladgál. Azután a gyűjtött anyagot feldolgozza, ki-szedi, a lapot kinyomja, az egyes példányokat kihordja és a pénzt beszedi.

— Vagyis riporter, dolgozótárs, szedő, nyomdász, korrektor, lapkihordó és pénzbeszedő egy személyben.

— Igen.

— Bámulatos. És mindezért mi fizetése van?

— Az attól függ, hogy a jövedelemből mennyit tud ellopni.

— Ellopni?

— No igen.

— De hát hogy értsem ezt?

A megélhetés és becsület.

A megélhetés gondja folytonosan munkára, kintásra ösztönzi az embert. Bizalommal, nagyobb reménnyel küzd, szenved az ember, hogy a társadalmi pozíciót magának biztosítsa. A mai társadalmi fogalmak szerint minden embernek maga iránt való legelső kötelessége az anyagiakban való előmenetelét munkálni, megélhetését biztosítani. És az emberiség saját jól fölfogott érdekében, buzgalommal igyekszik ezt megvalósítani, csak hogy ezer féle módon. Innen van az, hogy több ember nem csinál lelkiismereti kérdést a megélhetés eszközeinek megválogatásánál.

Azt senki sem fogja elvitatni, hogy a tisztesség megélhetést leginkább a szorgalom, a takarékosság, tisztakezűség által biztosíthatjuk, ha szorgalmasak, takarékosak és tisztakezűek vagyunk, remélhetjük, a mit csak a gondviselés adhat, nyújthat nekünk, a segédelmet, melylyel becsületes igyekeztünk megsegít bennünket. A társadalom jobbjai pedig tárt karokkal zárnak bennünket abba a kasztba, a hol tisztességes megélhetésünket munkálhatjuk a családunk jövőjét biztosíthatjuk. Még akkor is, még abban az esetben is, ha a világ balitélete félreemagyarazza törekvésünket, a rágalmazó epébe mártott nyelve kicsinylőleg teszi meg nyilatkozatát: megnyugvást találhatunk lelkiismeretünk tisztaságában, melyről mindannyiszor visszapattan az irigykedés, rágalom nyilvánosságra s többször, mint nem, azt sebesíti meg, aki elég vakmerő volt azt ellenünk irányítani.

Tapasztaljuk, hogy a becsületes munkát, kötelességet buzgalommal, kitartással, szorgalommal teljesíteni igyekvőt s a ki hamis keresettől elfordul, éppen azok igyekeznek sárral dobálni, a kiknek arcáról egy elpalástolhatatlan érzés pirja sugárzik le s a kiknek a zsebében tisztességtelen uton összeharcolt pénz sokat mutatni, azok tudják keresni a feltűnést, akik pénzért vásárolják meg a rövidlátók becsülését, a kik élelmes kapzsisággal szaporítják azt a vagyont, melyből némelykor csak azért gyakorolják a humanizmust, hogy port hintsenek a világ szemébe s kierőszakolják annak becsülését.

A társadalom nem ritkán érdemtelenre pazarolja becsülését, de többször megtörténik, hogy a fölsímt kapzsiságot sem itéli el szigorúan, mert az embert pénzéért és vagyonáért értékeli.

Magának a társadalomnak kellene lennie igazságos bírónak, a mely fölsímt és megvédené a becsületes embert; elitelné, mocsoktalan köréből száműzné azokat, a kik akár a szegény, becsületes emberek tönkrejuttatásával, akár más tisztességtelen uton szerzett vagyonnal jog- és érdemtelenül dicsekszenek.

A társadalomban egész baj keletkezett immár, a mely folytonosan bűnös spekulációkkal üzérkedik. Vannak, a kik előre fontolt szándékkal buknak meg, hogy ezzel a bukással kereskedőket károsítsanak meg, lazítsák a becsületes szaktársak közt óva, féltve őrzött bizalmat. Vannak, a kik olyan szándékkal vesznek kölcsönt, hogy azt sohasem fizetik vissza, azzal károsítják meg kezeseket s megnehezítik a becsületes embereknek való kölcsönzést. És vannak undok férgei, vadállatai a társadalomnak, akik egy fékevesztett pillanatban vad gyűlölettel ragadják kezükbe a gyilkos kést, hogy egy élet árán szerezzenek

A spanyol szánakozó mosolylyal nézett reám.
— Hogyan? Hát úgy, hogy a hol csak lehetséges, megcsaljuk egymást.

— Egymást?

— Igen. Ó különben társam.

— Vagy úgy!

— Én nekem volt pénzem, neki meg tapasztalata, de most ugy veszem észre, hogy nekem van tapasztalatom és neki pénze.

Többré már nem voltam kíváncsi. Körülvezettem a szerkesztőségben és elmentünk várost nézni. Utközben betértünk egy kocsmába, hogy megigyuk a magyar-boliviai barátságot.

Később spanyolom azon kívánságának adott kifejezést, hogy egyet-mást be akarna vásárolni és minthogy ő itt idegen, — fölkért, hogy kalauzoljam. Én természetesen készséggel megtettem és betértünk egy fehérnemű kereskedésbe. Itt kiválasztott magának 2 tucat inget, gallért és kézelt, de amint a fizetésre került a sor, roppant zavarba jött és azt hebegte, hogy véletlenül otthon felelte tárcáját. Siettem a magamét ajánlani fel. Spanyol kollegám nem győzött hálálkodni és hogy tartozását kiegyenlíthesse, másnapra magához hívott szállására, a „Zöld elefánt“-ba.

Másnap pontosan ott is voltam. De — oh fátum! — a portás emlékezett ugyan egy olyan egyénre, mint az én spanyolom, de ő úgy tudja, hogy nem Fernando Sanchó Bolívario, hanem — Kohn Ignác volt a vendégkönyvbe jegyezve és még tegnap elutazott.

Átkozott uborka szezon.

Jakab László.

maguknak pénzt. És az ártatlan kibugygyant véren sem találják meg a becsületesség tiltó szavát.

Szegyenpir fut végig a becsületes ember arcán, mikor a mások vagyona után való kapzsi sovárgást látja. Lesújtó társadalmi tünetek ezek. x.

Megyei közig. bizottsági ülés.

Pécs, 1894. aug. 7.

A félig kinyitott zsalukon keresztül még nem hatolt át a kánikulai nap égető heve a vármegye közgyűlési termébe, mely jótékonyan hűvös volt, midőn pontban 10 órakor megjelent Kardos Kálmán főispán s megnyitotta az ülést 13 bizottsági tag jelenlétében.

Az alispáni jelentés nem nyújtott semmi főlemelteni valót. Nem is szólt egyébről, mint a hivatalos tevékenységről.

Hegedüs Károly fizetése okozott ezután élénk vitát. Hegedüs Károly felfüggesztett árvaszéki nyilvántartó fizetését, midőn elfogták s megindították ellene ugy a büntető, mint a fegyelmi eljárást: Szily László megyei alispán, azon fölfogásból indulva ki, hogy a szabadságvesztéssel való büntetésen kívül okvetlenül hivatalvesztéssel is létszen sújtva, beszüntette. Hegedüs e határozatot megapellálta, mert fizetése egy harmad részéhez, míg ügyében jogerős ítéletet nem hoztak, törvényben biztosított joga van. A kérdéshez, megadják-e neki a fizetést, vagy nem? — hozzászóltak Zsolnay, Nagy Jenő, Németh s Kardos főispán. Végre abban állapodtak meg, hogy szoroson ragaszkodva a törvény kötött betűihez föloldják az alispán határozatát. De Hegedüs azért ezzel mit sem nyert, mert e határozat ellen Nagy Jenő megyei tisztí főügyész föllebezést jelentett be.

A halászlátársulat megalakítása. Az országos halászlátí főfelügyelő az élő Dunának Szekeső északi határáról lefelé egész a Drávaig terjedő szakaszán halászlátí joggal bíró tulajdonosoknak halászlátí társulattá való alakítását indítványozta. Erre az érdekelt birtokosok az alakuló közgyűlésen a megalakítás ellen nyilatkoztak egy kivétellel. A tárgyalást vezető tisztviselő erre a további eljárást felfüggesztette s az összes iratokat betérjesztette, mert a birtokosok az önálló halászlátí gyakorlásának engedélyezését kérték. Koszits Szilárd véleménye szerint társulat ne alakíttassék, mert magánjogi kérdések is volnának ez által veszélyeztetve. Simonffy azon nézetben van, hogy a törvény által kívánt halászlátí társulat alakításának szüksége nem fog fenn. A közig. bizottság pártolja az érdekelt birtokosok kérélmét.

Huszonöt kivételes nőszülési kérvény jóváhagyólag fölterjesztetni határozott.

A vármegyei közegészségi viszonyok júliusban Mendl Lajos dr. m. tisztí főügyész jelentése szerint a mult haviakhoz képest egyformák. Az uralgó körjelleg epés-csorvás. Ronszó toroklob szórványosan tapasztaltatott Belvárd, Beremend, Duna-Szekeső, Jenő, Kémes, Mohács, Nádasd, Siklós, Szabar, Vaiszló és Vázsnok községekben, összesen 35 esetben 18 halálozással. Kanyaró: Mohács 7 megbetegedési és 3 halálessel. Vérhas: Mohács, Pécsvárad és Sumony községekben 6 megbetegedés és 2 halálessel Hagymáz: Nádasdon és Óbányán 5 esetben 2 halálozással. Sásdon a községi bába Koncsek Katalin állását elhagyta; az eként megüresedett szülésznői állás mielőbbi új betöltése iránt a szükséges intézkedések megtétettek. Említést érdemlő, hogy nagy a szárazság és a vízhiány a vármegye egész területén.

Az adó júliusban. A pénzügyigazgatóság jelentése szerint befolyt egyenes adó 46.410 frt 73 kr, a mult év hasonló havához képest 2493 frt 20 krral több. H a d m e n t e s s é g i d i j a k b a n : 195 frt 66 kr; a m. év hasonló havához képest 702 frt 84 krral kevesebb. Jan. 1-től jul. végéig befolyt egyenes adó: 611.790 frt 15 kr, a m. év hasonló időszakához képest 8437 frt 33 krral kevesebb. H a d m e n t e s s é g i d i j a k b a n : 2704 frt 23 kr; a m. é. hasonló időszakához képest 900 frt 43 krral kevesebb.

A rablétszám július végén 139 egyénből állott Zsolnay György kir. főügyési helyettes jelentése szerint.

A szent-katalin pusztának a bakócai pósta és távirtda állomás kézbesítő kerületébe leendő átkebelezetése az abaliget postahivatal kéz. kerületéből véleményeztetett, ha Fischer Sámuel folyamodó a póstai küldemények átadása és átvétele iránt küldőncről önmaga gondoskodik.

Az ülés több felfolyamodás, adóleírás s iskolaszéki számadás elintézése után 11 órakor véget ért.

Hirek.

— (Működni fog az adóprás.) A keddi megyei közigazgatási bizottság ülésén a pénzügyigazgatóság képviselője V a d á s z p. ü. igazgatói helyettes elégedetlenségét fejezte ki, mert nem folynak be az adók oly pontosan, mint szeretné. Késedelmet tanusít vármegyénk jó adófizetőnek ismert népe a közterhek beszolgáltatása körül, nem fizet parancsokra, nem a kiszabott szigorú határidőre minden ember. És a pénzügyigazgatóság siet a megtorlással, siet a közadók behajtását a törvény szigorának fölvetésével szorgalmazni. A pénzügyigazgatói helyettes kimondatni kérte a közigazgatási bizottság előtt az adóvégrehajtások tekintetében a felelősséget a megyebeli községek előljáróira. E felelősség a törvény szerint abban áll, hogyha a közigazgatási bizottság által kitűzött határidő alatt a hátralékok be nem folynak, az e-re a fönmaradó összegek az illető községek költségére hajtának be és e költségekért a törvényben megjelölt községek vagyonukkal is felelősek. Magától értődik, hogy az ily felelősség kimondása egyet jelent a legkiméletlenebb adóbehajtás elrendelésével. Mert bizony nem igen lehet képzelní oly tisztviselőt, ki a polgárok iránti kiméletet saját existenciájának rovására üzze, ha egyszer a kormány községei és a közigazgatási bizottság ugy találják, hogy a lakosság adótartozásait végső eszközök foganatba vételével is be kell szerezni. A kérlelhetlen adóbehajtás csak ott alkalmazható, hol a polgárok fizetési makacssága szolgál indokál a pénzügyigazgatósági panasznak. De a mi népünknek nem jó akarátán mulik az adók pontos fizetése. Elég csapás látogatta meg, a mely késedelmezésének okozója. Ezt tekintetbe kellett volna venni. De bizony nem vették. A határozat ki van mondva. Ha a határozat kézbesítésétől számítandó 15 nap alatt a mulasztás nincs pótolva, a pénzügyigazgatóság fel van jogosítva, hogy az illetők költségére állami végrehajtókat alkalmazzon. Tehát az adóprás megkezdí működését W e k e r l e nagy dicsőséggére. 116 községi előljáró s 32 körjegyző ellenmondott ki a felelősség. Még pedig Kusinszky Ferenc, Werner Ferenc, Purman Géza, Sudar Gyula, Grosch Vilmos, Marschal József, Proksch Arthur, Freytag Lajos, Sey István, Horváth Gyula, Sándor Dénes, Kisfaludy Vidor, Trempacher Ede, Mayer Károly, Kratki Ernő, Bözsa Kálmán, Gayer Gyula, Podgorelác Sándor, Lauschmann Vincze, Szita Sándor, Kálmándy József, Czupy Ede, Jakobovics Ferenc, Klobucharich József, Kis. Nep. János, Petz Ottó, Gyenes János, Unger Ede, Ihrig Vilmos, Szabó Gyula, Freytag Gyula, Marosi Ignác körjegyzők s Darázs, Herczeg márok, Baán, Surok, Baranyavár, Bence, Monostor, Iván-dárda, Herczeg-szöllős, Albertfalú, Keő, Kácsfalú, Bolmány, Kisfalud, Bodolya, Lőcs, Szentistván, Villány, Hg.-szentmárton, Virágos, Duna-szekeső, Baar, Lancsuk, Babarcz, Kisnyárad, Kölked, Maiss, Nagy Nyárad, Versend, Liptód, Szajk, Szébeny, Püspök-Lak, Fazekas-Boda, Geresd, Maráza, Szederkény, Hidor, Kéménd, Monyoród, Olasz, Véménd, Feked, Berkesd, Ellend, Pereked, Szilágy, Hidas, Ófalú, Zsibrik, Nádasd, Pécsvárad, Nagy-Pall, Várkony, P.-szt.-erzsébet, Kátoly, Kékesd, Szellő, Rácmecke, Lovászhetyén, Varasd, Pellérd, Göröcsöny, Kőkény, Töttös, Hird, Martonfa, Szabolcs, Vasas, Somogy, Ráczipetre, Belvárd, Devecser, Kassa, Kis-Budmér, Magyar-Peterd, Nagy-Budmér, Nagy és Kis-Harsány, Nagy-Falu-Tapolca, Nagy-Tótfalu, Jakabfalú, Iván-Battyán, Kistótfalu, Kövesd, Német-Palkonya, Vókány, Gyüd, Bisse, Csarnota, Szava, Turony, Vaiszló, Vaiszló, Hidvég, Hircs, Kis-szt.-márton, Vejt, Vásáros-Dombó, Gerényes, Jágonok, Vaszar, Nagyág, Szalatnak, Fekes, Szászvár, Császa, M.-Egereg, Káráz, Vékény, Helesfa, Bükkösd, Cserd, Dinnyeberki, Megyefa, Nagy-Váty községek bírái ellen. Fizess tehát jó nép, ha nem akarsz, hogy megüssék házad előtt a dobót.

— (Új utca.) Az új utca, mely a Kajdy-féle telken összeköti a Rácváros felé vezető utat az ország uttal, a városi építészeti bizottság keddi ülésén Őz-utca nevet nyert.

— (A villamvilágítási építkezések.) Néhány hét még s a világalomra szert tett villamvilágítás előnyeit városunk lakói is élvezhetik. A központi villamos telep külső építése immár készen van, a kéménynek utolsó részét most falazzák, a napokban az is készen lesz. E kémény valóságos minta kémény, városunkban párja nincs. A gépeket most kezdik szerelni; a kazánok befalazóféltben vannak s a napokban ejtik meg a hivatalos próbát. A vezetékhalózat a központi teleptől a Pintér-féle fürdőig teljesen készen áll. Érdekes részlet ebben a villámhárító, mely körülbelül minden 6—800 méternyi távolságban lesz alkalmazva ugy, hogy ott, hol a vezeték tetőtartókra van megerősítve, egyuttal az illető utca villámcsapás ellen védve van. Az instellacionális munkák az egyes házakba serényen folynak s a mint halljuk, egy műhelyt is rendszeresítettek, a hol a régi csillárokat át lehet alakítani. Ajánlatos tehát, hogy a kik ily munkát végeztetni akar-

nak, már most jelentkezzenek. Az egész munkalat f. é. októberre teljesen készen lesz s át lesz adva a közhasználatnak.

— **(A város alapítványa a Ludoviceumban.)** Ugy a megyék, valamint a jelentékenyebb városok nagy része, ha többet nem, de bizonyára legalább egy helyet alapítottak a Ludoviceumban, hol a helyet megnyert ifjút, kinek a katonai pályára tehetsége van, honvédtisztte képezik. Pécs szab. kir. város tanácsa csak most határozta el, hogy a Ludoviceumban egy 600 frtos hely alapítása iránt a közgyűléshez előterjesztést tesz, a mire Szentés városának átirata adta meg tulajdonképen az impulzust. Szentés ugyanis József főherceg jubileuma alkalmából 2000 korona alapítványt tett egy magyar tanfelügyelők akadémia felállítására s e tett utánzása céljából átiratot intézett a városhoz, melynek tanácsa Szentés város határozatát helyesnek találja ugyan s utánzásra méltónak, de csak akkor fogja utánozni, ha az országgyűlésen konkrét alakban fölmerül az akadémia létesítésének terve, addig is azonban pécsi fiúk számára a Ludoviceumban alapít egy 600 frtos helyet.

— **(Alispánjelöltek Tolnamegyében.)** Az egész megyében bizonyosra veszik hogy Simoncsits Bélát a megye népszerű alispánját, legközelebb Csanádmegye vagy Hontmegye főispánjává nevezik ki. Ez a hír még nincs is hivatalosan megerősítve, s máris, mint hírlik, megkezdődött a mozgalom utódja kijelölésére. A legerősebb jelöltek Madarász József, megyei főjegyző és Dörny Pál, a völgysegi járás főszolgabírája.

— **(Husz éves találkozó.)** A pécsi főgimnáziumban 1874-ben érettségét tett iskolatársak, kik ma már eltűntek delén állanak, tegnap találkoztak 20 hosszú év eltelte után. A viszontlátás a képzelhető legszívesebb volt. Nagyon sokan a husz év után csak most találkoztak először s alig alig ismerték meg egymást. Reggel a belvárosi plébániában gyűltek össze, hol Magenheim József belv. plébános, szintén iskolatárs „Te Deum“ ot tartott. Jelenvoltak e találkozón: Bermüller Ferenc, budapesti reál-tanár, akkori osztályfőnök, ki csupán e célból utazott Pécsre, Moldoványi István dr. bonyhádi ügyvéd, Jamnicky János, szabadkai rendőralapítvány, Girtl Vince káptalani főerdész, Bakonyáról, Franciscs Bódog hajóskapitány a Zichy-hajón, melylyel Liverpoolból érkezett meg, a hajó most Fiumében rakodik, Hegyessy János szigetvári főszolgabíró, Pozder Károly dr. budapesti egyetemi tanár, Kele György, katori jegyző, Magenheim József, pécsi belv. plébános, Heidecker Károly, kaposvári ügyvéd s Molnár János ujvidéki tanár. A nap folyamán tisztelegtek egykori osztályfőnökük Bermüller tanárnál, ki a zirczieki vendége, majd megnézték a nevezetességet s lefényképeztették magukat, este 8 óraker pedig társas vacsora volt a Vademberben, hol igen kedélyesen érezték magukat az egykori iskolatársak.

— **(A budapest-pécsi távverseny.)** A f. hó 19-20-iki országos nagy kerékpáros távversenyre úgy Pécsen, mint Budapesten nagyban folynak az előkészületek, s így biztosra vehető, hogy az minden tekintetben sikerülni fog. A versenyzőket, mint értesülünk, kimerítő utikönyvvel fogják ellátni, melyben pontosan föl vannak jegyezve a helységek közti távolságok, továbbá az igazolványon kívül e könyv a versenyre vonatkozólag kimerítő tanácsokat is ad. A könyvet egy külön e célra készített térkép egészíti ki. Eddig már 10 nevezés történt, de miután a nevezési zárnap f. hó 10-ikén lesz, a kerékpárosok számítása szerint, 25—30-ra van kilátás.

— **(Igazgatósági ülés.)** A pécsi kerületi betegsegélyző pénztár igazgatósága kedden este tartotta meg rendes havi ülését. Igazgatói jelentés szerint a tényleges taglétszám jelenleg 2280, vagyis a pénztár egy évi fentállása alatt a tagok száma közel 800-al szaporodott; a vidékről most kezdik tömegesen bejelenteni a tagokat. A helybeli tagok száma is örövendetesen szaporodik, mi egyrészt annak a következménye, hogy az osztályos fizetés a kerületi pénztárnál már jövő vasárnap életbe lép s ez által lehetővé van téve a tagoknak, hogy csekély heti befizetés ellenében betegség esetén annyi pénzbeli segínyt kapjanak, az ingyen orvos és gyógyszereken kívül, a miből családjukat tisztességesen fenttarthatják, — másrészt azonban nem kevésbé hozzájárul a tagok fokozatos szaporodásához az, hogy a munkások a kerületi betegsegélyző pénztár iránt teljes bizalommal viseltetnek ma már. Az ülés egyik fontos tárgya volt az alapszabályok családtagok segélyezésére vonatkozó részének módosítása, mely felett a vasárnapi közgyűlés fog határozni. A pénztár tagjainak legalább két harmada családos; minden családra 3 tagot számítva, a kerületi pénztár ma tulajdonképen több mint 7000 egyént segélyez s ebből csupán a tényleges 2800 tag fizet a pénztárba. Az igazgatóság belátva, hogy ily körülmények közt a pénztár fenállása biztosítva nem lehet, olyan értelmű javaslatot terjeszt a közgyűlés elé, hogy a családtagok, amennyiben a

pénztár helyzete megengedi, segélyeztessenek akkor is, ha a pénztárnak csak a családfő tagja; a családtagoknak jogában van a pénztárba belépni, amikor is a teljes segínyt megkapja. A családtagok segélyezése vagy nem segélyezése iránt esetről esetre az igazgatóság határoz. A hazai kerületi betegsegélyző pénztárak f. évben tartandó kongresszusán a pécsi kerületi pénztár nem vesz részt. Bevétel: 5849 frt 62 kr. Kiadás: 5025 frt 77 kr. Maradvány: 823 frt 85 kr.

— **(A vásár.)** Mint mult számunkban megírtuk, a vásár nem tartozott a sikerültek közé. 1457 adásvétel történt. Szarvasmarhákat szállítottak Svájcba, Zágrábba, Olaszországba, Németországba és Bécsbe lovakat. A felhajtás nagy volt, az árak sem voltak magasak, mégis a vételkedv nagyon csekély volt. A vásárosok panaszosan emlegették a nagy szárazságot.

— **(Állatforgalmi korlátozás.)** Az alsó-ausztriai helytartóság értesítése szerint Baranya és Somogyvár megyék és Pécs város területéről származó hasított körmű állatoknak (szarvasmarhák, juhok, kecskék, sertések) Alsó-Ausztria területére való bevitelét ama korlátozásnak vetette alá, hogy az említett törvényhatóságok területéről származó hasított-körmű állatok csakis a bécs-szent-marxi veszteg-vásárra szállíthatók, s onnan értékesítés és levágás céljából csakis Bécsváros területén kerülhetnek forgalomba.

— **(Fürdő-élc.)** — Hogyan kedves barátom ön ebéd után fürdeni megy? Vigyázzon, nehogy a vízbe fuljon.

— Nem érhet semmi baj, hisz csupa halfélét ettem.

— **(A kis lottó reformja.)** Tudvalevő dolog, hogy a kormány elhatározta a kis lotto reformálását, illetőleg annak az osztályosorsójáttal való helyettesítését. Ez a terv már egészen közel van a megvalósításhoz s a pénzügyminisztériumban az erre vonatkozó javaslatokat már kidolgozták. A pénzügyminiszter egyuttal tárgyalásba is bocsátkozott több előkelő bankkal az osztályosorsójáték bevezetése ügyében. Mihelyt a tárgyalásokat befejezték, a pénzügyminiszter benyújtja előterjesztését a költségvetéssel együtt a képviselőháznak.

— **(Verekedő handlé.)** Varga János lencsuki gazda a vásár alkalmával meg akarta itatni eladásra szánt lovát a vásártéri kútnál, oda is vitte, de ez ellen erősen opponált Bruck Sándor handlé. Ő bizony nem engedi meg, hogy ott itasson. Szóbeli szó lett. Végül a handlé úgy fejbe vágta a gazdát, hogy az alig birt felkelni. Az eset szemtanui annyira megbotránkoztak a handlé tétten, hogy alaposan eldöngetik, ha nem sikerül tovább állania.

— **(Építkezési engedélyek.)** Pécs szab. kir. város építészeti bizottsága kedden d. u. 3 óraker megtartott ülésén a következő építkezéseket engedélyezte: Járányi Józsefnek József u. 45 sz. a. lakházra; Kis Gadó Imrénének Kis-havi u. 20 sz. a. lakházra; A magyar villamosság részvénytársaságnak vásártéren lévő telkére portáslakra; Pécsi irlgalmas rendháznak az irlgalmas u. telkén udvari toldalékra; Sorics Istvánnak Hatház u. 3 sz. a. lakházra; Matkovic Györgynek Kis u. telkén lakházra; Lindauer Henriknek F. Balokány u. 18 sz. a. lakházra; Zsolnai Vilmos gyárosnak Pálya u. telkén raktárra; Hirschfeld Samunak Szigeti országot 13 sz. a. lakházra; Mórity Gyulának a Kajdy-féle telken lakházra; Hirschfeld Samunak Kis-Makár u. 82 sz. a. árpa szárítóra; Hily Józsefnek Lämpásvölgy 5427 cat. h. sz. lakházra; Szücs Pálnak Bányatelepi ut 10 sz. a. lakházra; Kruskovics Andrásnak F. Puturluk u. 10 sz. a. lakházra; Dunagözhajós társaság pécsi bányagazgatóságának Mária u. 9 sz. a. hivatalos helyiségek és lakházra.

— **(Meglopták a cimborái.)** Császár István vargai lakos az Oroszló és Egyházbér közti megyei kanális tisztogatásáért még július 29-én 25 frt munkadíjat kapott, a mivel az nap este néhány pohár borra az oroszlói korezmába tért, hol több cimborájával találkozott. 11 óra tájban haza felé indult. Balog Ferenc és Rab Mihály vargai lakosok, cimborái, kik vele mentek, pénzt zsebéből tárcájával kilopták s megosztokodtak. A lopás csak tegnapelőtt sült ki, mikor a két jó cimbor a korezmában a lopott pénzből nagyot ivott s véletlenül eljárt a szájuk.

— **(A P. K. E. tagjának győzelme Budapesten.)** Vasárnap volt Budapesten a Hunnia magyar bicicle club hegyi versenye a budai hegyekben, melyen a pécsi kerékpár egyesület részéről résztvett annak már többször győztes tagja, ifj. Bedő Imre, kinek győzelmét Budapesten is biztosra vették. De a két napig tartó eső alkalmatlanná tette kerékpározásra a kiszemelt versenytut és így a 3800 méteres versenyen nagy meglepetések történtek. A rövid pályán kénytelenek voltak a versenyzők négy-ötször is leszállni, gépeikről a sarat

letisztogatni, hogy tovább folytathassák az utat. Ifj. Bedő folyton vezetett a nehézségek dacára is, de 50 méterrel a cél előtt ismét elcsuszott s ekkor egyik ellenfele felhasználta a kedvező alkalmat és átfutott a célszállagon és így ifj. Bedő bár másodikként ért be, de azért szintén győztes s a versenybizottság egy nagy ezüst éremmel tüntette ki, a mely már 14 ik győzelmi érme. Ifj. Bedő Imre a verseny után győztes ellenfelét egy döntő versenyre hívta ki, mely valószínűleg aug. 20-án, a pécsi sport ünnepélyek második napján fog véghez menni a márfai országuton.

— **(A hátulsó zseb.)** Meixner Mari cselédeleány könyörgött urnóje előtt, hogy engedje a vásárra menni, mert ő ott be akar vásárolni, már pedig azt sehol sem lehet oly olcsón véghez vinni, mint a vásáron. Az urnó váltig ellenkezett. „Ne menj Mari! Járatlan vagy te a nagy világban. Ellopják a pénzedet!“ De Mari halthatatlan maradt. Neki el kell menni, különben holtra betegszik. Az urnó mit tehetett? A sok rimánkodásra ellágyult s eleresztette. Mari fölvette puccos ruháját, melynek zsebe divatosan hátul van s nagy begyesen ellebegett a vásárra. De alig ért a panorámához, elfogta a kíváncsiság s ő is hallani akarta, mit kiabál oly nagyon a kókler, ki annyira dicsérte a látnivalókat, hogy Mari bemenetelre határozta magát. Meg is indult, de előbb hátulsó zsebébe nyult, hová 10 frttal telt fekete tárcáját tette, hogy a belépti díjat kifizethesse, és mit kellett tapasztalnia? A tárcának a 10 frttal együtt hült helye lett. Szaladgált ide oda, de bizony a tolvajnak ekkor már üthette bittal a nyomát.

— Megérdemlem! — sopánkodott keseresen, mert megjövendölte az asszonyom; s bevásárlás nélkül busan hazafelé mendegélt.

— **(Szűz anyám segíts meg!)** Kedden éjjel a Korona-vendéglő tájékán ez a rémes kiáltozás hallatszott: „Szűz anyám, segíts meg!“ A cirkáló rendőrök rosszat sejtve gyorsan a hang után mentek s az utcán egy 50 év körüli embert találtak, ki folytonosan kiabált. A rendőrségre szállították, hol kiderült, hogy az illető örült s üldözési mániában szenved. Vannak világosabb percei is s ilyenkor sikerült megtudni, hogy Benkő Vince a neve s Zókáról való. Szüntelenül 300 frtról beszél s hogy a gabona ára leszállt, a mi neki nagy veszteséget okozott.

— **(Verekedés a lakodalmon.)** Deli Imre csikós-töttösi gazda lakodalmanak bámulására odament Márton Istvánné, ki már ott találta Pörncs Jánosné és Dobszai Jánosné. Kovács János kijött a lakodalmas házból s a kezében hozott üveg borral a két nőt megkínálta, kik azonban a kínálást nem fogadták el, ezen Mártonné nevetni kezdett, a mire a vele haragban élő Kovács dühbe jött s a flaskót fejéhez akarta vágni éktelen káromkodások közt, segélykiáltására odaszaladt férje, hogy megvédelmezze. A mint felesége oldalánál termett, a zajra a szobából kirohant Deli János többedmagával s a nélkül, hogy a zaj okáról kérdezősködött volna, hirtelen elővette zsebkését s Mártonnak bal szeme alá szurt. A szerencsétlent a vér azonnal elborította s eszméletét elvesztve földre rogyott. Deli erre addig rugdosta a földön fetregő Mártont, míg az nagy keseresen magához tért s közeli lakásába, mit magára zárt, vándoroghatott. Deli többed magával megrohanta lakását s az ajtó feszegetése közben azal fenyegették, hogy: „Kutya, még ma meg kell halnod!“ A szomszédok erőley közbelépésének sikerült a dühöngőket eltávolítani, kik betörték az egyik ablakot. Ugyanez alkalmossal Márton 110 frt készpénze eltűnt. A tetteseket följelentették.

— **(A kéményseprő legény szegénye.)** Az egyik helybeli kéményseprő mester kiküldte a járásba egyik legényét, hogy annak rendje és módja szerint kotorja ki az uraságok kéményeit s szedje be a kotrásért járó baksicsokat. A legény kötelességének meg is felelt kifogástalanul, de mikor haza felé igyekezett, a nap oly erősen sütött árva fejére, hogy a torka teljesen kiszáradt. Ilyen körülmények közt nem tehetett mást, mint bement a szabolcsi hártárban lévő csárdába s mivel teljesen kiizzadva hideg vizet inni nem tanácsos, sőt veszedelmes, bort rendelt magának hideg szódavízzel s azt szücsölgette, miközben az ott levő polgártársak „feketesége“ miatt a legkegyetlenebb élceket szórták reá. Egy ideig csak tűrte a fullánkakat, de később, mikor a gonyolódók még nagyobb tüzzel láttak hozza gonosz mesterségükhöz, kijött sodrából s összevezszett gonyolóival, azonban vesztére, mert ezek többen voltak s így könnyű szerrel bántak el vele. Elvették lajtorjáját, kaparóját, papucsait s kalapját, s ráadásul a fejét még be is verték s kilopták. Nagy busan jött haza s panaszt emelt az illetékes hatóságnál, de mihaszna, ha nem tudta megmondani, kik ejtették rajta a csufot. Csak azt szégyeli legjobban, hogy pajtásai kikacagják. „Rossz katona az, — mondják neki unos-untalan, — ki fegyvereitől megfosztatni engedi magát.“ Ezt talán még nem bánná annyira, de mikor még a babája is elidegenedett tőle e miatt. Ezt pedig még egy kéményseprő legény sem tudja elviselni.

Művészet, irodalom.

Előfizetési felhívás. Tréfás verseimet kötetbe gyűjtve kiadom. Sok tréfás dolgot verselek meg a könyvben, mely néhány mulatságos órát ígér az olvasónak. Könyvem „**Vasárnap**” címmel, Tóth Molnár diszes illusztrációival, csinos kiállításban október havában jelenik meg. Előfizetési ára egy forint. Az előfizetéseket kérem legkésőbb szeptember végéig címre Budapestre, a „Magyar

ország” szerkesztőségébe küldeni. Gyűjtőknek öt előfizető után tiszteletpéldányt adok. Budapest, 1894. augusztus 5-én, hazafias tisztelettel Polczner Árpád.

Szerkesztői üzenetek.

K. Gy. Beküldött verse jó, csak hogy nagy terjedelme miatt lehetetlen volt közölnünk.

S. S. Pécs. A költeményt megkaptuk. Ma délután fél 3-kor kérjük szives látogatását szerkesztőségi irodánkban.

Lap tulajdonos: **NAGY FERENCZ.** Felelős szerkesztő: **PLEININGER FERENCZ.**
Szerkesztő: **BOGÁTHY MEDÁRD.**

Hirdetések:

Ház eladás.

Pécsett, Klimó-utca 26.

számu a mostani korszak igényeinek megfelelő ujonnan épült,

12 évig adómentes ház

mely több lakás, 1500 hktl. borpincze és tágas udvarból áll, vízvezetékekkel ellátva, szabad kézből eladó. Értekezhetni a tulajdonos

Putzer Antalnál,

Ferencz-utca 13. szám.

Hirdetmény.

A „Garéi Népbank Szövetkezet”

folyó évi közgyűlési határozata, az alapszabályok értelmében föloszlását kimondván, tisztelettel fölhívja törzstagjait illetve hitelezőit: hogy a kereskedelmi törvény 249. §-ának vonatkozó rendelkezéséhez képest, e hirdetmény harmadszori közzétételétől számított hat hó lefolyása alatt, még netán fönlevő igényeit a szövetkezet irányában érvényesítse.

Kelt Garéban, 1894. aug. 6.

Az igazgatóság.

SCHÖN WALD IMRE

Telefonösszekötetési szám 78

ékszerész, aranyműves és órás

PÉCSETT

Király-főutca

a „Hattyu” termék épületében.

Ajánlja dús választéku raktárát a következő tárgyakból:

Valódi ezüst, és alpacca, China-ezüst ékszerek eredeti gyári áron!

Valódi és China-ezüsttel diszitett Fayence virág- és gyümölcs-tartókat, asztali állványok, gyertyatartók, gyümölcs- és kenyérkosarak, kávé- tea- és mocca-servicek, legújabb angol Cognac-servicek, rendkívül elegáns és tartós kivitelben, cukorszelenczék, dohánydobozok, írőkészletek, Sandwich-tálczák, vajkészletek, serlegek, sörös poharak, sétabotok a legszebb választékban, stb.

Most érkezett remek kivitelű **Ujdonság!**

„**Szt. Péter Madonna**” relief kép Chlor ezüstből, továbbá:

„PARISI UJDONSÁGOK!”

valódi francia iparművészeti tárgyak, melyek megtekintésére kirakatomat ajánlom a nagyérdemű közönség becses figyelmébe. Minden szemhez alkalmas legjobb szemüvegek és orrszorítók, czélszerű kényelmes, legújabb szerkezetű foglaltványokban, valódi hegyijegecz (Bergercristall) vagy kristályüvegekkel ellátva, 1 frt 50 krtól feljebb óriási választékban.

Különös figyelmébe ajánlom a nagyérdemű főpapságnak, mindenkivitelű

templomi szerek elkészítését, valamint javítását,

melyek pontosan, meglepő csinosan, lehető jutányos áron, jótállással javittatnak.